

Økologisk Strandsvingel

Innovation
og vækst

Dyrkningsvejledning 2024

Vækstform og produktionsmål

Strandsvingel er en varig græsart, der er tuedannende.

Under etableringen vokser strandsvingel langsomt, men senere bliver dens vækst kraftig. Strandsvingel anvendes i stigende grad til fodergræs. Som en fodergræs udmærker den sig ved sin gode persistens. Strandsvingel til plæneformål er især efterspurgt i det sydlige Europa grundet sin tørkeresistens.

Jordbund

Strandsvingel til frøavl lykkes bedst på lermuldede jorde med god vandforsyning. På lettere jord vil den kvittere for vanding.

Humusholdige og vandlidende arealer er uegnede til frøavl af strandsvingel. Strandsvingel lykkedes bedst, hvis det dyrkes i kystnært klima.

Dyrkningssikkerhed

Hvis der tages hensyn til ovennævnte forhold, må strandsvingel betegnes som en sikker afgrøde.

Sorter

Der frøavlles en række forskellige sorter i Danmark. DSV Frø Danmark råder over nogle af de bedste frøgivere i Danmark.

Tusindkornsvægt

Tusindkornsvægten varierer fra ca. 2,0 - 3,0 gram.

Sortsskifte

Ved sortsskifte foreskrives der 3 dyrkningsfrie år fra TystofteFonden. Rajgræsser er vanskelige at frarensse, og strandsvingel bør kun dyrkes på jorde, hvor der ikke har været dyrket rajgræs. Spildfrø af strandsvingel mister hurtigt spireevnen i jorden. Derfor vil spildfrø sjældent være et problem i efterfølgende afgrøder.

Udsæd og udlægsteknik

Udsædsmængde

Der anvendes 8 - 10 kg udsæd pr. ha. Udsædsmængden bør altid fastsættes efter såbedets tilstand. Under normale forhold vil denne udsædsmængde give 125 - 150 pl/m². Ved en god plantefordeling kan 75 - 100 pl/m² give fuldt udbytte.

Sådybde

Sådybden bør være 1,5 - 2,0 cm. Det er vigtigt, at frøet kommer i den anbefalede dybde, da det giver flere muligheder for ukrudtsbekæmpelse.

Dæksæd

Strandsvingel udlægges normalt i en dækafgrøde.

Om foråret kan strandsvingel udlægges i ærter, hestebønner eller vårbyg. Udlæg i ærter og hestebønner giver gode muligheder for, at udlægget får en perfekt start og dermed et højt frøudbytte 1. år.

Ved udlæg i ærter og hestebønner skal man være opmærksom på såbedet. Der harves normalt i 8 - 10 cm's dybde til ærterne og med et lidt knoldet såbed som følge deraf. Den dybe opharvning øger risikoen for, at frøet kommer for dybt i jorden.

Ved udlæg i vårbyg bør der vælges en kort stråstiv sort med lille tendens til nedknækning.

Frøet skal sås samtidig med dæksæden og helst imellem kornrækkerne for at give udlægget mest mulig lys i etableringsfasen. Byggen gødes moderat.

Halmen fra dæksæden kan snittes, hvis der afpudses umiddelbart efter høst.

Husk at sætte så lav en stub som muligt ved høst af dæksæden.

Blanding af frø og dæksæd

Det er ikke almindeligt, at frø og korn blandes. Frøet bør om foråret altid sås separat og helst midt imellem rækkerne af dæksæden.

Vanskelige frøarter at frarens

Kvik, rajgræs, rævehaler, blød hejre, væselhale, kamille, skræppe, kornblomst og haremad. Håndhakning og bortlugning sent på foråret kan være aktuelt, når det gælder skræppe og rødknæ.

Sygdomme og skadedyr

Strandsvingel angribes sjældent så alvorligt af skadedyr, at en behandling vil være aktuel.

Gødskning

Efterår 1. år

Strandsvingel bør tilføres ca. 60 - 70 kg N/ha i september.

Svage udlægsmarker kan evt. tilføres ca. 30 kg N/ha straks efter høst af dæksæden. Den resterende mængde tilføres i sidste halvdel af september.

Hvis dæksæden er bælgssæd, skal den tilførte kvælstofmængde reduceres med 25 kg pr. ha. Efterårsgødskningen kan foretages med gylle, hvor der regnes med 80 - 90% udnyttelse af ammonium-kvælstoffet.

Forår 1. år

Strandsvingel bør gødes tidligt i marts med 60 - 80 kg N/ha, ofte i form af gylle. Svovl er et vigtigt næringsstof for plantens optagelse af kvælstof. Svovl kan tilføres i form af kaliumvinasse som er i pulver form, og det skal blandes op i kalk for at sprede det korrekt. Kaliumsulfat, patentkali, Kieserit, naturgips eller Wigor S og kan anvendes i økologisk produktion, når der udstedes en erklæring fra en økologikonsulent om behovet.

Ukrudtsbekæmpelse

Mekanisk ukrudtsbekæmpelse med en alm. forårshave om efteråret eller om foråret har vist særdeles gode resultater hos flere frøavlere. Der harves i 2 - 3 cm dybde en eller flere gange. Det går bedst hvis udlægget er sået på rækker.

Håndhakning og bortlugning sent på foråret kan være aktuelt, når det gælder skræppe og rødknæ. Særligt ukrudtsbefængte arealer kan blive nødvendigt helt at fraskære.

Høst

Høsttidspunkt

Strandsvingel vil normalt være høsttjenlig fra midten af juli. Da strandsvingel er ret spildsom, skårlægges den som regel. Skårlægning foretages, når vandindholdet i frøet er på 35 - 40%.

Skårlægning

Til skårlægning anvendes ofte selvkørende skårlægger, idet den bedst samler skåret i forholdsvis tykke skår, der forhindrer hurtig gennemgroning samt opsamler frø, der evt. falder

af. Afgrøden vil normalt være færdigvejret efter 7 - 10 dage. Tærskning af en skårlagt afgrøde kan foretages både med og uden brug af pick-up.

Direkte tærskning

Strandsvingel kan dog også tærskes direkte på roden, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Afgrøden skal være ensartet moden og gået i leje.
- Mejetærskerens skæreapparat skal være i orden.
- Endvidere skal tørrefaciliteterne være gode, idet den tærskede vare almindeligvis vil indeholde 25 - 30% vand.

Det er særdeles vigtigt, at den høstede afgrøde omgående bliver beluftet på tørreriet. Blæseren skal køre hele døgnet de første 2 - 3 dage - også selvom det er regnvejr. Derefter kan der sættes varm luft til. Et vådt eller solvarmt frøparti kan i løbet af få timer blive så varmt, at det kan gå ud over frøets spireevne.

Mejetærskerens indstilling

Ved tærskning direkte på rod skal broafstanden normalt være mindre og med eventuelt lidt højere cylinderhastighed.

Lejesædsvinden bør arbejde så lidt i afgrøden som muligt - samtidig med der foretages en jævn ilægning.

Grundindstillinger:	
Cylinderhastighed:	1.000-1.200 omdr./min.
Broafstand:	Fortil: ca. 12 mm Bagtil: ca. 8 mm
Halm rotor	Middel hastighed og aftand
Emtesold:	Lamelåbning: 10 mm
Emtesoldforlænger:	Lamelåbning: 12 mm Indstilling: Opad-bagud
Kornsold:	Lamelåbning: 8 mm
Luftretning:	Vindlederen stilles mod emtesoldets midterste-forreste del.
Luftmængde:	Moderat, start med rigeligt luft og reguler ned, indtil der ikke er spild

Rumvægt

1 m³ råvare vejer ved normal renhed ca. 250 kg.

Høst som 2. års mark

Ved høst som 2. års mark (evt. 3.-4. års) er det af stor betydning for udbyttet, at der foretages en jævn spredning af halmen som derefter afbrændes, snittes eller fjernes. Hvis halmen snittes eller fjernes bør der laves en dyb afpudsning straks efter høst og der bør følges op med yderligere 1-2 afpudsninger.

Ved en god afbrænding er det ikke altid nødvendigt at afpudse genvæksten om efteråret. Afslutningsvis foretages der om nødvendigt en afpudsning i 5 - 8 cm højde omkring 1. oktober. Strandsvingel må ikke gå vinteren i møde med for stor pels af hensyn til stængeldannelse, sneskimmel og frostskafer til foråret.

I forbindelse med sidste afpudsning tilføres ca. 60 - 70 kg N/ha omkring 1. oktober.

Afregningsgrundlag

Strandsvingel afregnes på grundlag af:

Rent spiret frø: 93,0%
Andre plantearter: 0,1%

Hvis der er kvik eller agerrævehale i analysen, fradrages 10% af afregningsprisen.

Hvis der enten er 0,2 - 1,0% enårig rapgræs eller væselhale fradrages 5% af afregningsprisen.

EU's kvalitetskrav

EU's minimumskrav til kvaliteten er:

Renhed: 95,0%

Spireevne: 80%

Fremmede kulturfrø + ukrudt: max. 1,5%, dog max. 1,0% af en enkelt art.

Indhold af kvik: max. 0,5%

Antal skræppe excl. rødknæ: max. 5 stk. i 50 gram.

Hvis der er skæppe eller rødknæ i renvaren ydes der ikke økologitillæg.

Februar 2024, ingen ansvar, læs etiketten inden brug.